

**Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»**

Педагогічний факультет

Кафедра соціальної роботи

**СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**«СОЦІАЛЬНА РОБОТА З ГРУПОЮ РИЗИКУ»
підготовки здобувачів першого (бакалаврського)**

рівня вищої освіти

спеціальності 232 Соціальне забезпечення

за освітньо-професійною програмою «Соціальне забезпечення»

мова навчання українська

Слов'янськ – 2021 р.

Розробник:

Коношенко С.В., доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри соціальної роботи ДВНЗ «ДДПУ»

Рецензенти:

Панасенко Е.А., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри практичної психології ДВНЗ «ДДПУ»

Трубник І.В., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної роботи ДВНЗ «ДДПУ»

Силабус розглянуто і схвалено на засіданні кафедри соціальної роботи

Протокол № 1 від 27 серпня 2021 р.

Завідувач кафедри

С.В. Коношенко

Затверджено та рекомендовано до впровадження
вченою радою
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»

«30» серпня 2021 р., протокол № 1

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«СОЦІАЛЬНА РОБОТА З ГРУПОЮ РИЗИКУ»

Кількість кредитів	7,5
Рік підготовки, семестр	3 5
Компонент освітньої програми	обов'язковий
Викладач	Коношенко С.В.– професор кафедри соціальної роботи, доктор педагогічних наук, доцент
Контактна інформація	Konoshenko.sergey777@gmail.com
Консультації	кожний четвер місяця, 14.00. – 15.00.
Анотація навчальної дисципліни	<i>об'єкт вивчення – організація соціальної роботи з групами ризику</i> <i>предмет вивчення – сучасні тенденції розвитку соціальної роботи з групами ризику; напрями соціальної роботи з групами ризику в Україні; модернізація технологій надання соціальних послуг населенню; організація процесу соціальної роботи з групами ризику в установах і службах територіальної громади; розкриття основних теоретичних положень соціальної роботи з представниками групи ризику; створення оптимальних умов для соціалізації клієнтів з проявами ризикованої поведінки.</i>
Опис навчальної дисципліни	<i>Мета навчальної дисципліни:</i> допомога студентам у вивченні теоретичних основ ризикованої поведінки, ознайомлення з технологіями її попередження і подолання у клієнтів групи ризику.

Програмні компетентності:

Загальні компетентності (ЗК):

Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (за ЗК 3 ОП).

Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми (за ЗК 10 ОП).

Фахові компетентності (ФК):

Здатність до планування та реалізації заходів з надання адресної соціальної допомоги (за ФК 10 ОП).

Здатність до планування та реалізації заходів із профілактично-реабілітаційної роботи (за ФК 19 ОП).

Здатність до організації соціальної роботи з групою ризику (за ФК 23 ОП).

Ключові слова: соціальна робота, група ризику, профілактика, ризикована поведінка, девіантна поведінка, алкоголізм, наркоманія, проституція, вандалізм, злочинність.

Очікувані результати навчання:

Використовування базові знання з історії, теорії та технологій соціального забезпечення і соціальної роботи у наданні соціальних послуг клієнтам, що перебувають у групі ризику.

Організовувати соціальну роботу з різними категоріями населення, що перебувають у складних життєвих обставинах.

Здійснювати профілактичну та реабілітаційну роботу з представниками групи ризику.

Знати сутність і причини алкоголізму, наркоманії, вандалізму, булінгу, злочинності, проституції, гемблінгу як форм ризикованої поведінки та володіти технологіями їх попередження і подолання.

Навчально-методичні матеріали:

1. Іванова, Ірина Борисівна. Методи соціальної роботи (на основі державних стандартів соціальних послуг) [Текст] : навч. посіб. /

	<p>Іванова І. Б. - Київ : Ун-т "Україна", 2018. - 301 с.</p> <p>2. Соціальна робота з групою ризику : Курс лекцій / Укладач Коношенко С.В. Слов'янськ : Видавництво Б.І. Маторіна, 2021. 42 с.</p> <p>3. Соціальна робота з особами з особливими потребами [Текст] : навч. посіб. / [уклад. Г. В. Фещенко] ; Черкас. облдержадмін., Департамент освіти і науки, Комун. ВНЗ "Уман. гуманітар.-пед. коледж ім. Т. Г. Шевченка". - Умань : Сочінський М. М. [вид.], 2020. - 134 с.</p> <p><i>Ресурси:</i></p> <p>– дистанційний курс „Соціальна робота з групою ризику” (http://ddpu.edu.ua:9090/moodle/course/view.php?id=420);</p> <p>мультимедійна апаратура, екран, проектор; бібліотечні фонди.</p>
Теми	<p><i>Програма навчальної дисципліни містить такі теми:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Теоретичні аспекти ризикованої поведінки. 2. Теоретичні основи девіантної поведінки. 3. Попередження алкоголізму як форми ризикованої поведінки. 4. Наркоманія як різновид ризикованої поведінки. 5. Злочинна поведінка та форми її профілактики. 6. Проституція як вид ризикованої поведінки.. 7. Теоретичні основи попередження суїцидальної поведінки. 8. Профілактика мобінгу і булінгу як негативних соціальних явищ. 9. Попередження проявів ризикованої поведінки представниками молодіжних субкультур. 10. Профілактика вандалізму як прояву ризикованої поведінки і негативного соціального явища. 11. Соціальна робота з дітьми-сиротами як групою ризику. 12. Основні напрями профілактики ВІЛ/СНІД.
Методичні	<p><i>Методи навчання:</i> словесний метод (розповідь, пояснення,</p>

<p>поради для викладачів «Як навчати?»</p>	<p>дискусія, співбесіда тощо); практичний метод (практичні заняття); наочний метод (метод демонстрацій); метод проблемного викладення матеріалу; кейс-метод; створення ситуацій зацікавленості, метод цікавих аналогій; метод проєктів.</p>
<p>Методичні поради для здобувачів «Як навчатися?»</p>	<p><i>Види роботи здобувачів</i> (реферат, есе, доповідь, кросворд, розробка тесту, доповідь, презентації та виступи на наукових заходах, захист практичних робіт, розробка і проведення соціально-педагогічного заходу, соціальна реклама).</p>
<p>Оцінювання</p>	<p><i>Види, методи та форми контролю.</i></p> <p>Види: поточний контроль, підсумковий контроль, семестровий контроль (істити у 5і 6 семестрах).</p> <p>Методи: перевірка самостійної роботи, усне опитування.</p> <p>Форми: індивідуальна та фронтальна перевірка.</p> <p>Організаційні процедури та порядок виявлення якості засвоєння навчального матеріалу, рівня відповідності отриманих знань, умінь і навичок здобутій кваліфікації в межах освітнього процесу здійснюється відповідно до Положення про контрольні заходи у „ДДПУ”</p> <p>(http://www.slavdpu.dn.ua/images/stories/news/normativ/003.pdf)</p> <p>Оцінювання результатів навчання студентів у процесі <i>лекційного заняття</i> виставляється за такими критеріями: присутність здобувача на лекції (0,5 балів), складання її конспекту та активна участь у процесі лекції (0,5 балів).</p> <p>Відповідь на <i>практичному занятті</i> оцінюється за наступними критеріями:</p> <p>4 бали - здобувач у повному обсязі опрацював програмний матеріал, основну і додаткову літературу, має глибокі й міцні знання, упевнено оперує набутими знаннями у вирішенні завдань,</p>

робить аргументовані висновки, може вільно висловлювати власні судження і переконувати інших, здатний презентувати власне розуміння питання.

3 бали - здобувач володіє навчальним матеріалом, формулює нескладні висновки, може узагальнювати набуті знання і частково застосовувати їх у вирішенні завдань, аргументація на достатньому рівні.

1-2 бали - здобувач загалом самостійно відтворює програмний матеріал, може дати стисло характеристику питання, але у викладеному матеріалі є істотні прогалини, є певні неточності як у відтворенні матеріалу, так і у висновках, аргументація низька, використання набутих знань у вирішенні завдань на низькому рівні.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти оцінюється у 32 б. (денна форма навчання) та 74 б. (заочна форма навчання).

Вимоги:

Письмові та домашні завдання треба виконувати повністю та вчасно, якщо у студентів/-ок виникають запитання, можна звернутися до викладача особисто або за електронною поштою, яку викладач/-ка надасть на першому практичному занятті.

Під час лекційного заняття студентам та студенткам рекомендовано вести конспект заняття та зберігати достатній рівень тиші. Ставити питання до лектора /-ки – це абсолютно нормально.

На практичних заняттях бажана активна участь здобувачів вищої освіти під час обговорення в аудиторії, студенти/-ки мають бути готовими детально розбиратися в матеріалі, ставити запитання, висловлювати свою точку зору, дискутувати. Під час дискусії важливі:

- повага до колег,
- толерантність до інших та їхнього досвіду,

- сприйнятливість та неупередженість,
- здатність не погоджуватися з думкою, але шанувати особистість опонента/-ки,
- ретельна аргументація своєї думки та сміливість змінювати свою позицію під впливом доказів,
- я-висловлювання, коли людина уникає непотрібних узагальнювань, описує свої почуття і формулює свої побажання з опорою на власні думки і емоції,
- обов'язкове знайомство з першоджерелами.

Вітається творчий підхід у різних його проявах. Від студентів/-ок очікується зацікавленість участю у міських, всеукраїнських та міжнародних конференціях, конкурсах та інших заходах з предметного профілю.

Кафедра соціальної роботи підтримує нульову толерантність до плагіату. Від студентів та студенток очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в академічному письмі. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук.

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти, затверджені в ДДПУ (для оцінювання іспиту):

Результатипідсумкових форм контролю оцінюються: за національноюп'ятибальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», «неприйнятно») і за 100-бальною шкалою.

Допуск до підсумкового контролю з навчальної дисципліни становить 60 балів, визначається як сумарна мінімальна кількість балів, яку має набрати здобувач вищої освіти для отримання позитивної оцінки «задовільно», крок шкали – 1. При цьому межа незадовільного навчання становить 59 балів.

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам, із розподілом за темами за результатами поточного контролю (денна форма навчання)

Тема	Лекції		Практичні заняття		Самостійна робота	
	Max	Min	Max	Min	Max	Min
T 1	-	-	16	4	3	1
T 2	-	-	8	2	3	1
T 3	-	-	4	1	3	1
T 4	-	-	4	1	3	1
T 5	-	-	4	1	3	1
T 6	-	-	4	1	3	1
T 7	-	-	4	1	3	1
T 8	-	-	4	1	2	1
T 9	-	-	4	1	2	1
T 10	-	-	4	1	2	1
T 11	-	-	8	2	2	1
T 12	-	-	4	1	3	2
Разом	-	-	68	17	32	13

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам, із розподілом за темами за результатами поточного контролю (заочна форма навчання)

Тема	Лекції		Практичні заняття		Самостійна робота	
	Max	Min	Max	Min	Max	Min
Т 1	1	0,5	-	-	6	1
Т 2	-	-	4	1	6	1
Т 3	-	-	-	-	6	1
Т 4	1	0,5	-	-	6	1
Т 5	1	0,5	4	1	6	1
Т 6	-	-	-	-	6	1
Т 7	-	-	4	1	6	1
Т 8	1	0,5	4	1	6	1
Т 9	1	0,5	-	-	6	1
Т 10	-	-	4	1	6	1
Т 11	1	0,5	-	-	6	1
Т 12	-	-	-	-	8	1
Разом	6	3	20	5	74	12

Переваги вивчення навчальної дисципліни

Вивчення дисципліни дає: вміння використовування базові знання з історії, теорії та технологій соціального забезпечення і соціальної роботи у наданні соціальних послуг клієнтам, що перебувають у групі ризику; навички організувати соціальну роботу з різними

«Бонус вивчення»	категоріями населення, що перебувають у складних життєвих обставинах; компетентності здійснювати профілактичну та реабілітаційну роботу з представниками групи ризику.
-----------------------------	--

Коношенко С.В. доктор пед. наук, доцент

